

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodna petít-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemáí nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 233.

V Ljubljani, v torek 12. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Nemška konservativna stranka.

Mnogo smo čuli zadnje dni o needinosti med poslanci na desnici. Na eni strani Slovani nismo zadovoljni z neodločnim ministerstvom, na drugi zopet nemškim konservativcem ne ugaja naše prijateljstvo. Nekaj udov te skupine je pri priliki že pokazalo svojo samostojnost, ter večini odpovedalo svojo brezpogojno pokorščino; drugi se sicer še niso aktivno uprli večini, vendar premišljajo, kaj jim je storiti. S kratkimi besedami hočemo v nastopnih vrsticah razložiti njihove težnje in namere.

Četrt stoletja je rušil najplitveji in najpodlejši liberalizem društveni in državni organizem. Ko je ministerstvo Auerspergovo odstopilo z odra žalostnega spomina, povsod si zadela ob razvaline in groblje. Zamrlo je cvetje državnega življenja, opustošena zemlja je rodila trnje in osat. Naravno je bilo, da so se pravi prijatelji Avstrije našli in združili za državno boljšo bodočnost. Podali so si roke ter niso vprašali eden drugega: odkod in kaj; kajti skupnemu sovražniku, liberalizmu hoteli so orožje izviti iz rok. Ko preženo in ugonobé nevarnega sovražnika, potem si plen razdelé ter preosnové državo in družbo. Res so ugnali sovražnika ter ga spodili od krmila državne ladije, toda močna je še njegova sila, od vseh strani sili zopet na krov. Izgubil je sicer prvo postojanko, a dalje se ni umaknil iz utrjenih rovov. S kratka: liberalizem je zgubil le vladno oblast, njegove ideje pa še vedno veljajo kot vladno vodilo. In vendar toliko napora in znoja, nekrvavega boja za prazno imé. To pa, ker generalissimus in večina njegovih sobojevnikov niso nameravali drugega. Desnica krije v svojem naročji mnogo strank, a nobene politične.

Po prvi zmagi še le so si kardela združene armade na desnici ostreje pogledala v obraz. Danes se že poznajo vojaki med seboj; eno krilo vé, kaj drugo namerava. Prišli so vsi na — križpotje. —

Kar se tiče ministerstva, ponavljati moramo vedno staro pesem, da je brez barve. Niti določiti ne moremo, je li belo ali črno. Vsled odnošajev sedemletnega boja je vlada izdala „parolo“: le za menoj! Vsi oddelki so se klanjali višjemu povelju. Pričetkom boja je sicer previdnost zahtevala popolno vdanost, ker le z združenimi močmi je bilo mogoče vreči sovražnika; toda s tekom let je taka pokorščina posameznim narodom postala nevarna, da celó škodljiva. Taaffe je moral iti v ogenj proti liberalizmu, da je sebe ohranil in vtrdil; na misel mu ni nikoli prišlo, da bi sovražnika popolno strl ter vzal mu vse upanje. Še zlate mostove je zidal opoziciji ter branil svojim vojakom, da jih ne rušijo.

Ko bi bila desnica sestavljena iz političnih strank ter imela določen in gotov program, ne bila bi se je lotila mrzlica, ki ude stresa človeku in razgreva glavo. Zbegane so bile vrste na desnici, ker so imele vsaka svoje namene. Vsled teh posebnih namenov so se klanjale vladi ter ministrom brale želje z obrazov. Tako je desnica obstala na sredi pota do zmage, in vodje posameznih oddelkov imajo posla polne roké, da vzdržujejo red med nezadovoljnimi vojaki. Mnogokrat se naštevajo pridobitve pod sedanjo vlado. A mi vprašamo v prvi vrsti ne: kdo je storil, marveč, kaj je storil. Kaj nam koristijo osebe, če morajo

delati po višjem povelju v prejšnjem duhu? Vsa za sluga vlade in večine je le ta, da dobrega nista ovirali.

Nemški konservativci, dvorni svétnik Lienbacher, je lansko leto govoril: „Marsikaj moglo bi biti bolje; v našem parlamentu pogrešamo trdne, samostojne konservativne stranke.“ Nasprotniki v lastnem taboru so mu odgovarjali: „Hvala Bogu, da ni bilo te trdne konservativne stranke.“ Konservativno stranko, tako so trdili, vodil bi suhoparen doktrinarizem, s čimur bi se konservativizem pristudil vsem strankam. Nasprotno piše „Vaterland“, da je ravno različnost narodov storila konservativizem čvrst in gibčen. Postal je svojstvo vseh, ker se v legitimnem in konservativnem bóji drži gésla: vsakemu svoje. Tako bi postal kvas, ki bi prošnil vse narode. Nemški konservativci pripoznajo narodnostnim težnjam ohranjajoči znak, toda le jednega. Od vseh mavričnih bárev le jedno zapaziš v narodnostni „prizmi“, in sicer ono dotične dežele ali naroda. Liberalizem ne spoštuje, niti hoče poznati zgodovinskega stališča; narodi se pa sklicujejo ravno na zgodovino in si prizadevajo ohraniti svojo individualnost. Tu in le v tej točki imajo narodnosti svojo stalnost. Narodnost je prvo, konservativizem pa je z narodnostnega stališča le sredstvo do smotra. Ko bi bile Češka, Galicija, Slovenija samostojne države, tako trdijo konservativni Nemci, večina slovanskih poslancev bi se bratila z našimi prvimi liberalci. (Tu se gotovo ne motijo.) Ko je Ogerska dosegla samostojnost, liberalizem prezira zgodovinsko pravo, zgodovinski razvoj madjarskega naroda ter skuša potrgati zadnje vezi, ki jo vežejo s Cislitvanijo. (Konec prih.)

Obéni zbor slovenskega učiteljskega društva.

Ko je bilo zborovanje „vdovskega društva“ zvršeno, otvori zborovanje „Slovenskega učiteljskega društva“ njega podpredsednik g. profesor F. Predika, (g. predsednik Andrej Praprotnik bil je uradno zadržan) ter zborovalce prav prijazno pozdravi, in razlaga, zakaj je odbor volitev novega odbora za prvo točko dnevnega reda določil, ter povabi navzoče ude, da naj izvolijo v prihodnji odbor možé, ki niso preobloženi z drugim delom, da bode potem društvo zamoglo lože vstrezati svoji nalogi. Prične se takoj volitev devetih odbornikov po listkih. Izvoljeni so bili gg.: Andrej Praprotnik, Fr. Govekar, Ivan Tomšič, J. Predika, Andrej Žumer, Feliks Stegnar, Fr. Papler in prof. Levec. V ožji volitvi bil je izvoljen g. Iv. Boršt-nik z 12 glasovi, nasproti 10 glasovi, ktere je dobil g. A. Brezovnik.

Društveni tajnik g. Franc Govekar poroča na to o društvenem delovanju v preteklem letu nekako tako-le: Odbor „Slovenskega učiteljskega društva“ se je v seji dne 8. oktobra tako-le ustanovil: gg. A. Praprotnik, predsednik; prof. Jak. Predika, namestnik; Franc Govekar, tajnik; Iv. Tomšič, blagajnik, in A. Žumer, knjižničar. Poleg teh so še štirje odborniki delavni pri sejah. K sejám shajal se je odbor skoraj vsaki mesec, ter je obravnaval razne društvene stvari. Posebno mnogokrat se je odbor posvetoval, kako bi na najprimernejši način društvo začelo izdajati knjige za slovensko mladino.

Društvo je v ta namen povabilo slovenske pisatelje, da bi spisovali za nameravano šolsko knjižnico. Pa, žalibog, do danes nam je poslal samo jeden sotrudnik rokopis. Zato je naše slovensko učiteljsko društvo toliko bolj razveselila vest, da so se poslednji čas začele gibati in zbirati mlade moči v ta prevažni namen, da bi se skoraj spisala in osnovala toliko zaželjena in prepotrebna knjižnica za našo mladino.

Odbor je tudi to zadevo postavil na dnevni red današnjega obénega zbora po želji naših mladih sotrudnikov. Opomni mi je še posebno, da so se našega slovenskega učiteljskega društva spominjali naši vrli bratje Čehi. Slavni česki rodoljub gosp. Ivan Lego v Pragi je 5. februarja t. l. poslal slovenskemu učiteljskemu društvu 32 iztisov českih knjig razne vsebine, za kar se mu je odbor javno zahvalil. Gosp. Ljudevit Švasta, učitelj na Žižkovem, poslal je našemu društvu zanimivi svoj računski stroj z obširnim popisom, kako ga vspešno v šoli rabiti. Gosp. učitelj J. Krulec je pri znanstvenem zabavnem večeru v daljšem govoru in dejanskem navodilu razkazoval, kako je ta novi računski stroj rabiti kot izvrstno šolsko učilo. Gosp. profesor Verhovec bral je prezanimivo berilo o zadevi starejših šol in učiteljev v Ljubljani. Gosp. nadzornik Andrej Žumer razlagal nam je učiteljsko razstavo v Celovci in dr. Tem in vsim, kteri so kaj pripomogli, da so bili zimski večeri tako mikavni, izrekam v imenu odbora najprisrčnejšo zahvalo.

Ker se društvena soba poletu skoraj nič ne rabi, je sklenil odbor odpovedati jo o sv. Mihaelu, da si prihrani več novcev za izdavanje knjižnice za slovensko mladino, nekaj pa tudi zato, ker imamo več ponudeb za prostore in shajališča. Društvo je tudi brzojavno pozdravilo letošnji česki „učiteljski zbor v Pragi“, dalje predsedniku „pedagogičnega zbora“ g. Ivanu Filipoviču v Zagrebu o praznovanju tridesetletnice njegovega učiteljskega službovanja pismeno „čestitalo“.

Konečno g. tajnik zbranim še prigovarja, da bi složno in nevtrujeno delali tudi v prihodnje v težavnem poklicu po izreku: „Vse za vero, dom in cesarja!“ Zbor s priznanjem odobri tajnikovo poročilo brez ugovora.

Gosp. blagajnik Ivan Tomšič poroča: Imenik kaže, da šteje naše društvo 142 pravih in 29 podpornih udov. V tem letu je k društvu na novo pristopilo 10 pravih in 6 podpornih udov. Gospic učitelje je pri društvu 15. — Vsi dohodki znašajo 428 gl. 1 kr. Stroškov je bilo vsih 265 gl. 12 kr. Gmotno stanje društva je toraj jako ugodno. Le žele bi bilo še večjega zanimanja in udeležbe od strani slovenskega učiteljstva, da bi moglo društvo vspešneje delovati. — Zbor pritrdi proglašenemu računskemu sklepu. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. oktobra.

Notranje dežele.

Česki klub je nameraval naučnega ministra Gautscha zaradi *moravskih šol* z interpelacijo trdo prijeti; kakor se je pa stvar sedaj zasukala, menda ne bo iz vsega skupaj nič! Minister Gautsch je sicer res dokazal, da za slovanske šole ne mara,

vendar pa je mož pri tem stopil na postavno podlagi, če prav je bila silno piškava. Dotične občine, kjer so se namreč ustanovitve šol zabranile, grešile so v tem, da se niso natanko držale postavne poti in to je ministru zadostovalo, da je šole vstavil. Tako so Čehi pri zahtevi povečanja Kromeriške male gimnazije v veliko pozabili obvezati se, da hočejo tudi za veliko gimnazijo vse tiste žrtve prinašati, kakor so jih prinašali za dosedaj malo. Kedar bodo to storili, rekel je minister, da se jim ne bo več vpiral. V takih slučajih bi bilo pač želeli, da se uloge s takimi zahtevami, kolikor mož pravilno in po postavah vlagajo, ker vendar vemo, kako nasprotni da so nam višji duhovi na Dunaji, katerim celó s pritožbami in interpelacijami ne moremo do živnega, ker nam na vsak korak nepravilnosti in formalne pogrške očitajo.

Včerajnji telegram iz Prage prinesel je novico, da je tjekaj došel angleški minister zunanjih zadev, **Lord Churchill**, ki po trditvi angleških časnikov po Evropi zdravja išče! Za to je pa tudi po Nemškem popotoval pod imenom Spencer. Vse pa tako kaže, da Lord Churchill bi rad skupaj spravil zvezo Anglije, Avstrije in Nemčije proti Rusom; ker pa nima pisma v žepu, da bi mu pri tem jako kočljivem potovanju bodi si v Berlinu, bodi si na Dunaji ne spodletelo, rekel je, da gre popotovat zaradi zdravja. Tako se vsaj ne bo moglo trditi, če nič ne opravi, da mu je spodletelo. Jedro tej zvezi bi pa menda ne bila tolikanj Bolgarija, kakor temveč Egipt, ki je Angležem zdatno bolj pri sreji, kakor pa Bolgarija, od ktere tako nikdar ne bodo imeli kake koristi. Zarad Egipta se pa bojé, da bi jim kakega lepega dne Evropa ne rekla: „John Bull, zadosti dolgo si gospodaril tukaj po deželi Faraonov, dovelj je tega. Kdor ima oči, že vidi, da nič ne znaš, ali ravnaš le sebično; za to pa pospravi svoje reči in pojdi domu!“ Da se John Bull temu ogné, hodi po Evropi in tu pa tam nekoliko v vprašanem poskuša, kaj bi o nameravanem zasedanju tu pa tam rekli. Bolgarsko vprašanje prešlo bi pa prav za prav še le tadaj v nameravano zvezo, če bi Rusija pozabila, da v Bolgariji ne želé njenih kozakov, ki so ob Prutu za prebrod že pripravljene. V tem slučaju bi se znalo zgoditi, da bi se Lordu Churchillu spolnila želja, ter bi sklepal avstrijsko-angleško-turško zvezo z nemško ali brez nemške podpore. Rusi pa vendar ne bodo tako kratkovidni, da bi Angleža z okupacijo Bolgarije še sami podpirali.

Pomenljiva zdi se nam novotarija za kmečko življenje, s katero se bo kmetu še lepša prilika dala, če se bo hotel prav na lahek način zadolžiti. Vpeljati se mislijo namreč **posestna pisma**, na ktere se bo povsod lahko denar dobil brez posebnih sitnost. Posestna pisma odprla bodo kmetu osobni kredit na poljske pridelke, kterege so po nekterih krajih kmetje na ta način že sami vpeljanega imeli, da so posebno deteljo že na njivi prodajali, da se je le videlo, kako da cveté. Na tak način, to se vé, da se posejevali le kmetje kmetom. Na posestne pole posejevale bodo pa tudi posojilnice, kajti kmet bo zavezan posojilo ob novini vrniti. Stvar bo imela svojo dobro in slabo stran. Dobra stran bo ta, da mu ne bo treba vsakega zneska z dragimi stroški vkupijevati in kolekov plačevati, kjer se pri malih svotah čudovito veliko umane. Slaba stran te novotarije bo pa, da bo manj varčen in nekoliko bolj zanikrn kmet še bolj v dolgove zagazil, kakor sedaj, ker bo laglje denar na posodo dobival. Kako ga bo de pa vračal, o tem bomo po priliki povedali.

Vnanje države.

General Kaulbars tudi v Ruščuku ni imel sreče. Deputacija 250 dostojanstvenikov in sicer veljavnih mož podala se je k njemu s sledečo izjavo: 1. Cankova stranka dela na razpad Bolgarije, zato pa mi nečemo nikake skupnosti z njimi imeti. 2. Vi ste nepravilni proti vladi, ki je popolnoma domoljubnega duha in ima najboljšo voljo. 3. Popolnoma se strinjamo s tem, kar je vlada vkrenila gledé volitev in gledé kazni izdajalcev, ki so véinili hudodelstvo dne 21. avgusta. Vlada je pri vsem tem popolnoma postavno postopala. 4. Kar mi za Rusijo občutimo, je najglobokeje spoštovanje in zahvala. Pred tem je poklical Kaulbars prefekta k sebi, ki mu je pa rekel, da nima ničesar pri njem iskati. Pač pa je šel k njemu polkovnik posadke in je s seboj tudi druge častnike povabil, ki so pa vsi rekli, da ne gredó. Kaulbars se v resnici na Bolgarskem popolnoma kakor diktator véde, za kar ga je celó ruski konzul Nekljudov sam pripoznal s tem, da je bolgarski vladi svoje bodoče korake kot od Kaulbarsa odvisne smatral. Vračajoč vladi znano okrožnico, ji je ob enem pisal: „Tú Vam vračam okrožnico z opazko, da bo ruska agencija svoje podanike pred vsakim napadom bolgarske uprave vestno znala varovati, kakor so se ruski podaniki znali do sedaj vestno v postavnih mejah gibati. Čast mi je javiti Vam, da dokler ne dobim od generala Kaulbarsa novih instrukcij, premine vsaka pismena zveza med rusko agencijo in Vašo vlado.“

Volitve za veliko sobranje pričele so se v Sofiji v nedeljo zjutraj ob 8. uri. Izvoliti so imeli volilci 8 kandidatov, ktere so si v soboto postavili. Imena so vseskozi mož, ki so Bolgari z dušo in telesom. Prvi je bil voljen Stambulov, drugi je njegov soregent Radoslavov, tretji je tisti Vulčev, ki je nedavno proti Kaulbarsu tabor sklical, četrti pa sedanji naučni minister Ivančev. Imena štirih

druzih nam niso znana, pač pa, da Karavelovega ni med njimi, ker mu narod ne more odpustiti veleizdaje nad knezom, za katero je saj moral vedeti, naj tudi ni bil tisto noč med zarotniki. Sofijski župan ga je sicer priporočal za petega kandidata, toda narod ga je takoj zavrnil: „Ali ga slišite Rusa! Čujte ga prijatelja ruskega generala! Proč z izdajco — ruskim blapcem!“ Znamenito je, da so Cankovci v Sofiji skoraj popolnoma vtihnili. Tem grje so se pa Črnogorci in ruski kavasi ob času volitev obnašali. Prvi so vznemirjali volilce, drugi so pa na ljudi pred nemškim in angleškim konzulatom z revolverji streljali. Telegram pravi, da na srečo niso nobenega zadeli, ker jim je vodka menda že preveč oči skalila. Okoli 5. ure popoldne so bile volitve končane in je bilo vseh osem kandidatov izvoljenih, kakor so bili nasvetovani. Volilcev je bilo 1500; med temi jih je le 50 za Karavelovega glasovalo.

Z Bolgarijo smo se v teku dveh let že silno veliko pečali. Zato mislimo, da ne bo odveč, če našim prijateljem ob enem pokažemo, kako je na **Bolgarskem časnikarstvo** razvito. Posebno se je ono pomnožilo po poslednji vojski, odkar se je vse z nekako strastjo politiki v naročje vrglo. Na Bolgarskem ravnokar vse politikuje, dijak in profesor, sluga in uradnik, čevljar in trgovec, kmet in vojak, vsak je politikar od nog do glave. Čuda ni, kajti ravno sedaj gré za najblajše svetinje narodove, za narodno samostalnost. Zato so se pa tudi listi tako silno pomnožili. Najstarejši bolgarski list je „Bulgarin“, ki sedaj vsak dan v Ruščuku izhaja in nima nobene odločne barve. Kakor veter piše, tako se pa obrača. Drugi list se imenuje „Trnovska Konstitucija“, je sedaj v tretjem letu, glasilo ministra Karavelovega in se drži liberalnega programa. Tretji „Nezavisnost“ imenuje se list, ki zastopa radikalno stranko in izhaja po trikrat na teden v Sofiji. Četrti „Slavjan“ izhaja v Ruščuku po trikrat na teden in se o njem trdi, da je najlepše, kar prinaša — papir, na kojem ga tiskajo. Peti „Svetlina“ imenuje se list Cankove stranke in po dvakrat na teden izhaja. Zastopa na liberalnem stališču narodno-gospodarstvo in se tudi z leposlovjem bavi. List ojstro napada sedanjo vlado, hvali Rusijo in povdarja, dabi se Bolgarija zopet pod rusko varstvo podala in pravo slovansko politiko pričela. Šesti „Zjedinjenje“ izhaja v Filipopolju po enkrat na teden in piše v opozicijskem duhu. Upira se bolgarsko-turški pogodbi, Karavelovemu in Angliji; všeč so mu Rusi. List izhaja že 4 leta in je bil on, ki je idejo o zjedinjenju oživel. Vendar pa zjedinjenja, kakor je sedanje, ne odobrava. List je dobro razširjen posebno po južni Bolgariji. Sedmi „Napred“ izhaja po dvakrat na mesec in je v političnem oziru brez prave barve in literarnem obožuje Darwina in Rousseau-a. Osmi „Zora“ izhaja v Silistriji brez prave barve, vendar pa se nekoliko nagiba vladni stranki. Deveti „Zornica“ izhaja v Carigradu. Izdaja jo luteranska ameriška družba. Prinaša v lepi bolgarsčini podučne spise v protestantskem duhu. Deseti „Narod“ izhaja v Filipopolju po enkrat na teden. Program mu je: prijazne razmere za Rusi, notranji red in izobražba naroda. Pisava mu je zmerna. Enajsti „Pravda“ tudi v Filipopolju izhaja po dvakrat na teden na sledečem programu: „Bolgarska, kakor se je določila v St. Stefanski pogodbi, rusko varstvo, povzdiga narodnega gospodarstva, boj z nihilizmom, anarhizmom in socializmom.“ Dvanajsti „Plovdiv“ izdajajo v Filipopolju enkrat na teden, ima tajne vrednike, ki so prijatelji sedanji vladi v Sofiji. Trinajsti „Bolgarski vestnik“ izhaja v Burgasu ob Črnem morji, je list opozicijski in piše Rusom prijazno. Štirinajsti „Novini“ ustanovila sta nedavno dva bivša ravnatelja pokrajinske vlade Filipopeljske.

Izvirni dopisi.

Iz Šmartinega pri Kranji, 11. oktobra. Naša županija obhaja letos svojo šeststoletnico, ker od leta 1286 ima že svojega župnika (plebanus) in ta se je pisal „Guilielmus de Lock“. Šmartino je toraj všteto k starejim duhovnijam na Gorenjem Kranjskem in je še posebno znamenito tudi za to, ker je tukaj županoval slavni Sigmund Lamberger, ljubljeneč papežev in cesarjev, ki ga je l. 1460 izvolil za prvega predstojnika Ljubljanske episkopije.

Tedajna farna cerkev Šmartinska je stala pri Savskem mostu in je bila toraj tudi imenovana: „Šmartino pred mostom.“ Zidana je bila stara zgodovinska cerkev takó, da je tam bil véliki altar, kjer stoji sedaj kapelica. V stari farni cerkvi Šmartinski so bili trije altarji: prvi altar v čast sv. Martinu, vojaku na konji, drugi je bil Marijin in tretji sv. Jurja, tudi na belem konji. Žegnanje in bob so imeli stari Šmarčani na nedeljo pred praznikom Povišanja sv. Križa.

L. 1617 11. maja je stara cerkev bila ozaljšana in prenovljena. Na novo posvečena je bila od slavnega episkopa Tomaža Krena (bila je namreč oskrunjena od vojakov, ki so šli v beneško vojsko).

Tedajne podružnice Šmartinske so bile te-le: 1. Sv. Uršula na Sorškem polji; žegnanje so praznovali na 4. nedeljo po veliki noči. 2. Sv. Marija na Bregu; žegnanje na 2. nedeljo po binkoštih. 3. Sv. Kancijan na Podreči; žegnanje na nedeljo po sv. Petru in Pavlu. 4. Sv. Pavel v Mavčičah; žegnanje na nedeljo po sv. Mohoru in Fortunatu. 5. Marija Magdalena v Prašah; žegnanje na nedeljo po sv. Magdaleni. 6. Sv. Lenard v Jami; žegnanje na nedeljo pred Marijinim vnebohodom. 7. Sv. Jošt na Gori; žegnanje na nedeljo pred sv. Jarnejem. 8. Sv. Nikolaj v Osišji; žegnanje na nedeljo po sv. Jarneji. 9. Sv. Tomaž v Bitnjem; žegnanje na nedeljo po Naše Gospe rojstnem dnevu. 10. Sv. Mihael v Drulovki (Drulovvrh); žegnanje na nedeljo po Naše Gospe Marijinem dnevu. 11. Sv. Tomaž v Česnici; žegnanje na nedeljo pred sv. Mihaelom. 12. Sv. Jarnej v Stražišči; žegnanje po nedelji pred sv. Lukežem. 13. Naša ljuba Gospá. 14. Sv. Janez Krstnik v Spodnji Besnici; žegnanje je na kresni dan. 15. Sv. Egidij (Tiln) v Zgornji Besnici; žegnanje na nedeljo po sv. Tilnu. 16. Sv. Marjeta na Šmarjetni gori; žegnanje na nedeljo pred sv. Osvaldom. 17. Sv. Peter v Srotenturmu (Šempetru); žegnanje na dan sv. Petra apostola.

Iz Komende, 11. oktobra. Teško se ločijo prijatelji od zvestega prijatelja, kedar pride slednjemu čas odhoda. Srčna boleost jih navdaja in solzé, ta vidna znamenja človeškega srca, rosijo jim oči; toda prijatelj odhaja in oni zró za njim klicaje mu prisrčno: „Z Bogom, srečno pot!“

V enakem položaji nahajali smo se zadnje dni tudi mi, ko se je poslavljajal ter nas zapuščal č. g. Anton Pajer, dosedanji kaplan Komendski, odhajaje gori v romantični „Bohinj“, da prevzame oskrbnitvo in duhovno pastirstvo na visokem Koprivniku.

Skozi dvanajst let bival je č. g. Anton med nami. Ni čuda toraj, da si je s svojo ljubeznivostjo pridobil srca ne le faranov, ampak vsih, ki so ga poznali. Vsakdo ga je spoštoval zadad njegove marljivosti in delavnosti v vinogradu Gospodovem. Bil je neumoren v spovednici in jako spreten govornik na leci. Dolgih dvanajst let bil nam je tolažnik in priljubljeni mu deci vrli učenik. Upamo, da se nas predragi gospod tudi oddaljen od nas bode spominjal, kakor se tudi mi spominjamo njega.

Da, častiti gospod Anton! akoravno nas ločijo orjaški gorenjski hribi, ako ste tudi daleč od nas, Vaših dobrih svétov in naukov ne zabimo nikdar. Prosimo, spominjajte se tudi Vi nas v svojih molitvah, da če tudi smo ločeni po telesu, ostanemo združeni v duhu krščanske ljubezni.

Še jedenkrat se oziramo za Vami odhajajočimi v osredje slovenske „Švice“ ter kličemo iz dna srca: Bog Vas živi in ohrani na novem častnejem mestu mnogo let v prid in srečo izročeni Vam faranov, v veselje in v čast svete katoliške cerkve. Z Bogom!

Jeden v imenu mnogo drugih.

Z Drage, 10. oktobra. (Narod slovenski spoštuje narodne svoje možé.) Gospod doktor Anton Žizek zapustil je našo dolino, ktero je obiskala strašna kolera. Mislimo, da bi se bila ta grozna morilka gotovo še mnogo bolj razširila po potoški dolini in da bi se bila tudi v sosednje občine zatrosila, ko bi ne bilo moči, katerim se imamo za njih vspešno delovanje srčno zahvaliti. Loško potoško županstvo s svojim tajnikom in slavna žendarmerija delovala sta neumorno zoper grozovito bolezen. Č. g. župnik potoški Anton Žgur, bil je prevzest v težavnem svojem poklicu; ni zapustil ležišča bolnika, da bi mu ne izročil telesnega hladila in da bi ga ne pripravljajal v srečnejšo večnost.

V prvi vrsti pa se moramo srčno zahvaliti gospodu doktorju Žizeku iz Ormuža za njegovo neumorno in neustrašljivo delovanje proti koleri; kajti pridobil si je popolnoma zaupanje pri narodu, k čemur pa si vsaki ne more častitati. Ni li prijazno, ako si pridobi človek srca prebivalstva? — Peljal se je gospod doktor skozi Travnik. Bledih, vpalih obrazov po koleri ozdraveli možje stali so že pred hišami, ter so ga s hvaležnostjo pozdravljali. Gospod doktor pa je že vsacega svojih bolnikov po imenu poznal, ter jih je popraševal: „Kako Vam je France, Jože, kovač i. t. d., čuvajte se, da se kaj ne pregrešite ali kako dragače, potem se zdravje že gotovo povrne.“ Li ni to zamnje zaupanja, spoštovanja in ljubezni, koje si je gospod doktor tú pridobil? Pregovor pravi: „Svoji k svojim!“ Druga stran tega pregovora razlaga se tako, da mora med narod tudi

le naroden mož, le ta zamore si pridobiti potrebnih lastnosti za uspešno delovanje pri svojem poslu.

Zapuščene se čutimo, ko nas zapuščate gospod doktor! Zahvaljujemo se Vam, da ste s svojo izvanredno delavnostjo rešili našo občino še strašneje nesreče. Nima pa gospod doktor samo nas v svojem srečju, temveč tudi svoje drage, ki po 6 tednov dolgi odsotnosti njega težko pričakujejo.

Kličemo toraj: „Nepozabljivi nam gospod doktor, potujte srečno! Bog Vam plati Vaš trud, ter povrni Vašo skrb za nas. Slava Vam!“ V imenu občanov: Pavel Turk, župan.

Iz Gorice, 10. oktobra. O bodočih volitvah furlanskih kmečkih občin ima poslednja „Soča“ sledeč sestavek: Volitev furlanskih kmečkih občin v državni zbor zanima že blizo pol leta mnoge kroge na Goriškem. V prvi vrsti stojé italijanski Goriški patrijoti, židi in nekteri odvetniki v zvezi z malim številom posestnikov na deželi, kateri bi radi videli na Dunaji zastopnika svoje baže, n. pr. dr. Venutija, dr. Meranija, grofa Paceja, ali kterega sličnega patrijota (italijanskega narodnjaka). — Tem stojé nasproti „italijanski katoliki“ v Gorici, kterih nekteri so agitirali in glasovali pred dvema letoma za grofa Coroninija in kneza Hohenlohe. Zadnji bil je kandidat Tržaške vlade, ki si je v največji sili priboril glasove „Unioncev“ s tem, da se jim je v zboru javno izrazil: „Jaz sovražim Slovane“. S tem gaslom stopil je v državnem zboru v Coroninov klub. Goriški „katoliki“ sukali so se dolgo in mnogo okolo knezonadškofa, da bi dobili od njega potrjenje in moralno podporo za svojega kandidata msg. A. Jordana; ali prehitel jih je drug gospod, ki se ponaša, da je slišal iz ust višjega pastirja besede, da bi mu bilo ljubše, ako bi kak svetni mož nasledoval dr. Valussija v državnem zboru, in sicer, če mogoče, prav tisti, ki je o tem prašal. Tem besedam do zdaj nikdo ni ugovarjal, da bi mi vedeli, in „katolikom“ šlo je nekako hripavo z razglašenjem njihovega kandidata. — Tretja v volilnih zadevah je, kakor navadno, Tržaška vlada po svojih zaupnih možeh, ki bivajo v Gorici. Njenemu vplivu pripisuje se želja, ki se je zbudila v vitezu Catinelliju, da bi postal državni poslanec. Tudi „katoliki“ so ga že prašali, ali bi hotel prevzeti kandidaturo; ali stavili so mu pogoj, da bi moral stopiti v Hohenwartov klub. Prašanec je odgovoril, da tega ne more storiti, da bi on stopil v Coroninov klub, ako bi bil voljen. Nad tem so se bili dogovori razbili.

Zdaj je stopila zopet Tržaška modrost na pozorišče in prepričuje Goriške konservativce z vso zgovornostjo, katero ima, da med Hohenwartovim in Coroninovicim klubom ni v verskih zadevah nobene razlike ter da po spričevanju kneza Hohenlohe je celó presvitlemu cesarju ljubo, ako mnogo poslancev (namreč z leve) stopi v Coroninov klub. Ako se posreči prepričati „katolike“, da si ne otežijo vesti, če postavijo kandidata Coroninove in Hohenwartove barve, opusti se najbrže kandidatura msg. Jordana in proglašuje se kot kandidat, če tudi pozno, vitez Catinelli, ki je po vsem, kar se opazuje zadnja leta, zaupni mož Tržaškega gospoda namestnika. — Govorilo se je tudi o kandidaturi barona Sommaruge; a tega se v Trstu bojé. Gospod baron je pa tudi v resnici dovolj nepreviden, da namreč razen katoliškega imena nosi popolnoma javno tudi katoliško prepričanje in katoliška dejanja. Taka srednjeveška šara se ne vjema z zahtevami novega časa; zato ne bo poslanec. — Slovenski volilci, ki volijo s furlanskimi občinami, naj se ne navezujejo na nobeno stran. Ako pride do boja med „Unioncem“ in „Coroninovicem“, naj pustijo, da se Furlani sami med seboj zlasajo. Ako se bo pa imenoval kak v resnici katoliški mož, ki obeta, da se bo tudi v politiki držal katekizma, in ne visokih pokroviteljev, oddajo naj mu svoje glasove. Predno bo volitev, naj se do dobra prepričajo, čegav je kandidat in kakšen je njegov program.

Domače novice.

(„Cecilijino društvo“ v Ljubljani) bode imelo po § 14 svojih pravil v četrtek dné 14. oktobra 1886 občni zbor z naslednjimi točkami: 1. Ob 10. uri dopoldne slovesna sveta maša v stolni cerkvi. — 2. Ob 11. uri zborovanje, katero bode obsegalo: a) nagovor predsednikov, b) poročilo tajnikovo, c) poročilo blagajnikovo, d) poročilo glasbenega vodje, e) volitev

predstojništva po § 9 društvenih pravil, f) slučajne navete. — 3. Ob 4^{1/4} uri popoldne slovesne večernice z blagoslovom v cerkvi čč. oo. frančiškanov. K zborovanju vljudno vabi vse društvenike, k cerkvenima slovesnostima pa sploh prijatelje cerkvene glasbe odbor.

(O smrti knezoškofa Petra Fundra), poroča „Mir“ iz Celovca, da je pri kašljanji kaka žilica v glavi poknila in kri se razlila v možgane, in odtod nagla nepričakovana smrt. Bil je ranjki rojen l. 1820, za mašnika posvečen l. 1844, služil za kaplana v Knezovi, Lisereku in Trgu; l. 1851 za profesorja veronauka na gimnaziji Celovski; l. 1856 podvodja v bogoslovnem semenišču, l. 1866 stolni korar in vodja knezoškofijske kancelije; po smrti knezoškofa dr. Valentina kapitularni vikar, in l. 1881 sam knezoškof Krške škofije. Pogreb je bil v ponedeljek 4. okt. popoldne. Dopoldne je o godu cesarjevem veliko sv. mašo v Celovcu pel Solnograški nadškof Eder. Pri pogrebu so bili vpricho štirje viši pastirji: nadškof Solnograški, in knezoškofje Lavantinski, Sekovski in Ljubljanski. V stolni cerkvi je sicer kratko, pa ginljivo in prisrčno mrtvašnico rajnemu knezoškofu Petru govoril stolni dekan Rebernik, tisti gospod, kteri mu je bil tudi govornik pri novi maši l. 1844, in pri vpeljevanji na škofji prestol 1881. V torek je knez in nadškof Solnograški pel veliko sv. mašo, dva knezoškofa pa sta obhajala sv. mašo na stranskih oltarjih, pri mrtvaškem odru pa so štirje škofje in benediktinski opat P. Avguštin opravljali cerkvene molitve. Pogreb je bil tako sijajen in velikansk, da Celovec, odkar se ljudje spominjajo, še ni videl takega. „Mir“ sam pravi: „Bili so rajni vnet in zvest viši pastir, neumoren delavec, dober in dareljiv oče vsem revežem, obče spoštovan in ljubjen. Cela škofija britko žaluje po njih. Naj v miru počivajo!“

(Delegacije,) ki se prično 4. dan novembra, sklenejo se, kakor čitamo, že na sv. Martina dan t. j. 11. novembra.

(Slovenska predstava) v deželnem gledališči bode v nedeljo 17. t. m. Predstavljal se bode: „Nezgode starega mladenčca“, burka v treh dejanjih s petjem. Uspeh, s kterim je omenjena igra šla pred dvanajstimi leti raz desk, osigura nam tudi v nedeljo polno gledališče, tem bolj, ker dramatičnega društva odbor priredi igro s petjem, da vstreže željam slovenskega občinstva. Poduk in vodstvo pevskih točk je v rokah gospoda profesorja Grbica.

(Preskušnje) za učiteljsko sposobnost bodo tukaj dne 22. novembra v dotičnih prostorih učiteljišča. Prošnje do konec oktobra.

(Žrebanje) obligacij kranjske zemljiščne odveze bo dne 30. oktobra dopoldne ob 10. uri v deželnem dvorcu.

(Za podaljšanje dolenske železnice) — ktere pa še ni — jeli so se zanimati tudi pod krono sv. Štefana in je ondašnji komunikacijski minister dal dovoljenje trajajoče za dōbo jednega leta, da se smé izpeljati vicinalna železnica iz Sel ali Skrada ob Karlovsko-Reški progji do Vrha ob kranjsko-hrvaški meji.

(Kolera) pokazala se je v Gribljah, okraja Črnomaljskega. Dobili sta jo dve osebi, devetletni deček je umrl, sedemletna sestra njegova pa še leži bolna in ni nade, da bi ozdravila.

(Za reverviste) Postojnskega in Logaškega okraja je c. k. zapovedništvo 3. vojnega kora določilo, da če bi kolera v Trstu ne ponehala do 4. novembra, bodo morali namesto v Trst v Ljubljano na pokontrolni shod dné 4. novembra.

(Služba) družega rudarskega zdravnika v Idriji je razpisana proti letni plači 1200 gld. in popotnine 400 gld. ter prostim stanovanjem. Pripomni se, da je to služba na midsobojno poluletno odpoved in da ni z njo v zvezi nikaka pokojnina. Prošnje do 31. oktobra 1886.

(Razpisane) so službe: c. kr. vladnega tajnika v VIII. in c. kr. vladnega komisarja v IX. razredu pri c. kr. politični upravi na Kranjskem, oziroma tudi le dve službi c. kr. vladnih koncipistov v X. razredu do 25. oktobra.

(Razpisana) je četrta učiteljska služba v Radovljici na ondašnji četverorazrednici. Nese 400 gld. Prošnje do 25. oktobra.

(Razpisana) je služba poštnega ekspedijenta v Kresnicah proti letni plači 120 gld., pavšala 20 gld. in 100 gold. na leto pa za pot od pošte na kolo-dvor in nazaj na dan po 4krat. Prošnje v štirih tednih.

(Služba pristava) c. kr. okrajne sodnije na Ptujem razpisana je do 27. oktobra.

(Sv. birme) imeli bodo Lavantinski škof 16. t. m. v Šentandražu na Koroškem. Ob tej priliki prejelo bo tudi več jezuitskih gojencev male cerkvene rede.

(Na Celjski gimnaziji) dovolil je štajarski deželni šolski svet v prvem razredu paralelko.

(Stolni prošt Goriški) prem. gosp. Andrej Jordan imenovan je od presvitlega cesarja za uda c. kr. deželnega šolskega sveta Goriško-Gradiškanskega.

(O zvišanji duhovskih plač) govorilo se je mnogo let in marsikdo je težko pričakoval, da bi se ta zadeva vredila. Zdaj je vrejena in pomeni za one gospode vikarje, ki dobivajo svojo plačo ali pa del plače iz verskega zaloga, zgubo 50 gold. Do zdaj se jim je računila plača s 350 gld. na leto; a vsled novih plač postavila jih je vlada v vrsto kaplanov z letno plačo 300 gld., tako, da kaplan in vikar bota imela enako plačo z neenakimi bremenimi. Ako bodo hotli zdaj kakega kaplana kaznovati, imenujejo naj ga vikarja, pa bo hitro kaznovan, ker se mu dá več dela in več odgovornosti z isto plačo. Ko se je dotična postava sklepala na Dunaji, govorilo se je tudi o naših (in drugih) vikarjih in sprejela se je v postavo določba, katero so poslanci tako umeli, da se bodo vsled nje smatrali tudi vikarji kot samostalni dušni pastirji v smislu te postave. Ali visoka vlada postavila je pri izpeljavi omenjene postave tak znak (kriterij) za samostalne duhovnike, da so vikarji prišli v vrsto kaplanov. Slišali smo, da mislijo nekteri gospodje pritožiti se pri najvišjem upravnem sodišči, češ, da visoka vlada jim krati pravice, ktere jim daje državna postava, oziroma prositi državni zbor, naj izjavi, kak pomen ima postava, katero je sklenil, ker pri sklepanji, kakor rečeno, razlagala se je za vikarje ugodno.

(Osrednja komisija za trtousne zadeve) ustanovila se je na Dunaji ob predsedništvu poljedeljskega ministra grofa Falkenhayna. Kranjska deželna komisija pooblastila je za ta posel g. dr. Vošnjaka, Goriška Alberta Levija, Isterska ravnatelj Karola Huguesa, Trst Josipa Burgstallerja in Štajarska Alfreda barona Koscona.

(Laudanum) se je do sedaj med vsemi zdravili še najbolje proti koleri obnesel. Dr. J. Zannini je letos vže nad 800 za kolero bolnih ljudi z njim ozdravil, kakor piše „La Provincia di Vicenza“.

Naše slovstvo.

(Konec.)

Konečno naj omenimo še, kaj da bodo dobili družbeniki sv. Mohora leta 1887 za vplačani goldinar društvenine;

1. „Življenje preblazene Device in Matere Marije in njenega ženina sv. Jožefa.“ Spisal Janez Volčič, duh. svetovalec in župnik v Šmarjeti na Dolenjskem. VI. snopič nadaljuje zanimivi popis, kako se je Mati Božja nekterim častilcem prikazovala in razodela od časov sv. Hiacinta (l. 1217.) do današnjega dné. Te dogodbe ki so jih veljavni možje zapisali, dokazujejo, kako dobrotljiva in milostna se skazuje preblazena Devica Marija onim, kteri jo otroško ljubijo in jej zvesto služijo; ob enem nas spodbujajo, da bomo nebeško kraljico toliko pristrénejše častili in na njeno pomoč toliko bolj zaupali.

2. „Zgodovina svete katoliške cerkve“ za slovensko ljudstvo. Spisuje dr. Ivan Križanič, kanonik stolne cerkve v Mariboru. III. zvezek bode pripovedal zgodbe sv. cerkve v novem in najnovejšem veku, in sicer v I. dōbi: Od Lutra do Westfalskega miru l. 1648., o zahodni verski razkolnitvi, o verskih pravdah in krvavih vojskah med katolici in luteranci; v II. dōbi pa cerkvene dogodbe od leta 1648 do obēnega cerkvenega zbora l. 1869.

3. „Osmero blagrov na svetu, ali „Dolga pridiga za kratkočasno življenje.“ Spisal Anton Kržič, katehet v Ljubljani. „O vsaki reči skoraj se že bere po knjigah — tako se opravičuje pisatelj v predgovoru — vse se popisuje na široko in na drobno, reči, ki so in kakoršnih ni: zakaj, sem si mislil sam pri sebi, zakaj bi se Slovincem ne popisalo tudi to, kar ima vsak človek, toraj tudi vsak Slovenec najraje: sreča! Ko bi bil knjižico, kakor je ta-le, napisal le za učene ljudi, imenoval bi jo bil brž ko ne: filozofijo srečnega življenja ali „šolo sreče“, ali pa še kako drugače; — a ker sem jo namenil vsem ljubim Slovincem sploh, kteri bi

bili radi srečni, predno pojdejo v mrzli grob, nisem jej hotel pisati bahastega imena, temuž ker imamo pri nas navado blagrovati srečne, sem kar djal: „Osmero blagrov“. Spis ni prav za prav razlaganje osmerih blagrov na gori, ampak se le naslanja na dotične prekrasne besede Jezusove, je le tako rekoč vejica na drevesu razlag prekrasnih nauk, ki so izrečeni v 8 evangeljskih blagrh.“

4. „Slovenski Pravniki.“ Spisuje dr Ivan Tavčar, advokat v Ljubljani, Peti in slednji snopič bode končal poduk o najpotrebnejših zakonih, n. pr. o odškodovanju, o prisegah itd. Dodatek bode obsegal tvarno kazalo vseh zvezkov in kratek slovar o pravnih zadevah.

5. „Slovenske večernice“. 41. zvezek bode skrbel za poduk in kratek čas in donášal povesti, razprave o gospodarskih, obrtnijskih, rokodelskih zadevah, potopisne črtice, pesmi, kratkočasnice in različno narodno blago. Dne 23. decembra 1887 bode ravno pedeset let, odkar so bili sedanji papež Leo XIII. za mašnika posvečeni. Po katoliškem svetu že sedaj delajo priprave, da bi papežev jubilej prav slovesno obhajali in dostojno počastili papeža zlatomašnika, kateri — svetla luč na nebu — tako modro vladajo sv. cerkev. Hvaležnost tudi nas Slovence in vzlasti še družbenike veže, da združeni s katoličani vesoljnega sveta praznujemo preveseli papežev praznik. V ta namen bodo „Slovenske Večernice“ — ozaljšane s podobo sv. Očeta in Njim posvečene — v posebnem životopisu opisale življenje in apostolsko delovanje zlatomašnika Leona XIII.

6. „Koledar družbe sv. Mohora za leto 1888.“, osnovan kakor letos, bode v I. delu donášal raznovrstno zabavno in podučljivo berilo s primernimi podobami, II. del pa obsegal imenik družbenikov, družbin oglasnik itd. Načrt končamo s pristrane željo, naj bi se število udov tudi leta 1887 pomnožilo v toliko, da bode prihodnji „Oglasnik“ zopet Slovincem v čast in slavo oznanil preveselo novico: To je največje število, kar smo jih kedaj imeli. Da se to zgodi, priporočamo družbo vnovič vsem č. g. poverjenikom in prijateljem, naj bi s tisto skušeno skrbljivostjo, modro previdnostjo in vstrajno delavnostjo zbirali ude v bratovščino sv. Mohora — v ta najlepši „narodni dom“, v kterege širnih prostorih se živi in krepeča naš mili narod. Priporočamo družbo pa tudi našim pisateljem, da bi se je po dobrih in njej primernih spisih blage volje spominjali. Priporočamo družbo slednjič vsem Slovincem brez razločka in vabimo vse, da bi se na tisoče in tisoče zopet zbirali pod zastavo sv. Mohora, ktere geslo je vedno bilo in ostane: „Vse za vero dom in cesarja.“

Pri vpisovanju udov naj se častiti gospodje poverjeniki in družbeni prijatelji blage volje ravnajo po tem-le navodu: Nabira družnikov naj se sklene z zadnjim dnevom meseca februarja 1887. — Veliko dela in sitnosti napravljajo družbi taki udi, ki ob določenem času svojih letnih doneskov ne odrajtajo. Vse častite stare in nove družnike toraj najno prosimo, naj nikar ne zabijo, ob pravem času družbi pristopiti in letnino poverjenikom oddati, da bode tem mogoče vse doneske vsaj do 5. marca z vpisovalnimi polami vred v Celovec odposlati. Naj blagovolijo pomisliti, koliko dela da je treba, prej da se tako ogromno število udov za imenik, za vpisovanje in razpošiljanje vrodi; zakasnjenci redno delovanje mnogo zavirajo in se po njih mnogo časa nepotrebno potratijo. Prosimo toraj č. g. poverjenike, da prično družbenike nabirati takoj po prejetih bukvah.

Vsemu temu iz društvenega koledarja posnetemu nimamo družega dodati, kakor: Mili Bog blagoslovi plodonosno delovanje na časno in večno srečo našega naroda.

Telegrami.

Dunaj, 11. okt. Redarska preiskava proti vjetim anarhistom je že dokončana. Med vjetimi so tiči, ki so bili vže pri Merstallingerjevi pravdi toženi.

Dunaj, 11. okt. Lord Churchill dospel je zvečer semkaj.

Dunaj, 12. okt. „W. Ztg.“ objavlja cesarsko pismo na Kalnokyja, Taaffeja in Tiszo zaradi sklicavanja delegacij dne 4. nov. v Budapešt.

Dunaj, 12. okt. Minister Pražak odgovoril je na interpelacijo gledé odloka o rabi obeh deželnih jezikov pri Pražski deželni sodnji; rekel je, da je odlok v smislu dotičnega cesarskega patenta iz leta 1853, kteremu veliko bolje ugaja, kakor pa dosedanja navada prestavljanja, ktera ni v nobeni postavi vtemeljena. Če prav je notranji službeni jezik nemški, imajo sodnije vendar dolžnost, da odločujejo z ozirom na varnost priznanega prava v jeziku, v kterem si stranka pravice išče. Minister opozoruje, da je to tudi v Galiciji, in v Inomostu tako in je toraj popolnoma opavičeno, da se odpravi navada prestavljanja sodnijskih razsodb v Praži in Brnu, ker nasprotuje obstoječim postavam. Če se že popolnoma ne da odpraviti, naj se vsaj kolikor toliko omeji. Vlada je s tem odlokom spolnila le svojo dolžnost (odobravanje na desni). Magg je na to stavlil predlog, da bi se o ministrovem odgovoru pričela debata. Pri glasovanju po imenih se je predlog z 171 proti 118 glasovom odbil.

Trst, 11. okt. V poslednjih 24 urah zbolelo je 7 ljudi za kolero, umrli so pa 3.

Beligrad, 11. okt. Kralj je došel semkaj sinoči s kurijem. Na kolodvoru pričakovali so ga kraljica in ministri.

Sofija, 11. okt. Volitve vrše se dosedaj povsem v smislu vlade. Kolikor je dosedaj znanega, izvoljeni so regentje in ministri z 420 vladnimi kandidati vred. Cankovih pristavev je izvoljenih 20. Petdeset volitev ni še znanih. V Dubnici umorili so podprefekta in oba vladna kandidata.

Varna, 12. okt. Kaulbars došel je zvečer semkaj. K njemu se je podala deputacija in mu je jako odločno povedala, da sedanji vladi popolnoma zaupa.

Tuji.

10. oktobra.

Pri **Matiču**: Kolinek in Petermichl, trgovca, z Dunaja. — J. Stadler, trgovec, iz Prage. — Gustav Schmieger, potovalec, iz Schönfelda. — Gunkel, posestnik, iz Laškega trga. — pl. Obereigner, nadgozdar, iz Snežnika. — Ig. Rosinger, potovalec, iz Trienta.

Pri **Stonu**: Frane Moerth, inženir, z Dunaja. — Löffler in Tauscher, trgovca, z Dunaja. — Grofinja Schaffgotsche, zasebnica, iz Lična. — Deutsch, trgovec, iz Grada. — Janez Obad, posestnik, iz Zagreba. — Leopold Kollisch, trgovec, iz Kapašvara. — St. Ugrinčič, trgovec, z hčerjo, iz Gradiške. — Jožef Dralka, c. k. vladni svetnik, iz Radovljice. — Dekleva, posestnik, iz Notranjskega.

Pri **Tavčarji**: S. Meisch, trgovec, iz Stuttgarta. — Goli in Koss, posestnika, iz Idrije. — Frid. pl. Pilat, c. k. svetnik, s soprogo, iz Benetk.

Pri **Južnem kolodvoru**: Janez Jezašek, abiturient, iz Kranja. — Avgust Mayr, filolog, iz Kranja. — Ernestina Mango, zasebnica, z družino, iz Trsta.

Pri **Avstrijskem caru**: Jožef Rohrmeister, učitelj, iz Doberle vasi. — Franc Czintal, učitelj, iz Št. Jurja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		znakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		739.18	+10.6	sl. svzh.	del. jasno	
11. 2. u. pop.		738.22	+16.6	sl. vzh.	jasno	0.00
9. u. zveč.		733.80	+9.6	sl. vzh.	del. oblačno	

Podnevu deloma jasno, zvečer oblačno. Srednja temperatura 12.3° C., za 0.2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. oktobra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 70 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 65 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 55 „
Akcije avstr.-ogerske banke	862 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 60 „
London	125 „ 10 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 91 „
Ces. cekini	5 „ 92 „
Nemške marke	61 „ 25 „

Moka

najboljše vrste in po najnižjih cenah iz lastnega umetnega mlina na valčke dobiva se na drobno in na debelo pri

Josip-u Kušar-ji, (4)

trgovecu v Ljubljani, Vegove ulice št. 6.

Razglas.

Somenj v Lukovci

na sv. Lukeža dan dne 18. oktobra t. l. je dovoljen, vendar bode v Dobu zdravstvena komisija vsacega, kdor pride iz takih okrajin Kranjske, Primorske ali Ogerske, kjer razsaja kolera, brezpogojno zavrnila, z drugimi pa ravnala, kakor veleva instrukcija gledé kolere.

Občinsko predstojništvo v Lukovci
dne 11. oktobra 1886.

Jan. Kersnik,
župan.

(1)

Po znižanej ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(4) IVAN BELEC,
župnik.

Cena knjigi je znižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi najjsto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“
v Ljubljani
Valcazorjev trg št. 5.

Naznanilo in priporočilo.

Udano podpisani dovoljujem si prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu naznanjati, da se moja

knjigoveznica

od 10. maja t. l. nadalje nahaja na sv. Petra cesti št. 6, nasproti gostilne pri „Avstrijskem cesarju“.

Priporočam se vsem, da me v novem stanovanju podpirati blagovolijo, kakor so me do sedaj. Skerbel bodem naročnikom vselej naglo in dobro postreči. Priporočam se prečastiti duhovščini za prevezovanje „Missale Romanum“, „Brevirjev“ in vseh družih liturgičnih knjig; učiteljem in čitalnicam za vezanje šolskih in knjižničnih knjig; uradnjem in županijam za vezanje uradnih knjig. Vnanjim naročnikom pripravljem sem pri večjih pošiljavah povrniti vožne ali druge stroške; Ljubljanskim naročnikom pa, kterim čas ne dopušča zaradi oddaljenosti tu sem priti, pridem ali pošljem sam po delo, naj mi le po dopisnici ali kakor si bodi, naznanijo dan in uro, kdaj da pošljem, ali pridem po delo. Vedno bodem pripravljen, vsako, tudi najmanje delo prevzeti in ga rečno izvršiti. Konečno se priporočam tudi še za galanterijska in kartonažna dela z zagotovilom nizke cene in ličnega dela.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Dežman,
bukovec.

(12)

Stroj za obrezovanje knjig

popolnoma dober, 37 cm. dolg, s 6 nožmi posebno pripraven za knjigoveze po deželi, je prav za nizko ceno naprodaj pri

L. Šverljugi, knjigovezu
v Ljubljani, Stolni trg št. 6.

Poštna zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.

Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.

Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.

Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoldne.

Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoldne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.